

Gobierno de Puebla

Hacer historia. Hacer futuro.

AMATAJKUILOL KANPA KIJTOWA KENIW SE KIPIAS IN TAJKUILOLMEJ IXNESKAYOMEJ

Nechikiloyan kanpa kuali Tekitij Ome
Metsti Nen Xiwit Makuil Tsonti Wan kaxtol

Nexexeloyan

Ixnexetilis	3
Se.-¿ Tonimej in tajkuilolmej ixneskayomej, wan kiyej semimoneki maj se kinijpia?	4
Ome.-¿Tonimej in tajkuilolmej ixneskayomej?	5
Eyi.-¿ Akon ni axka in tajkuilolmej ixneskayomej ?	6
Nawi.-¿Keniw mosentilia motajkuilolmej ixnexkayomej?	7
Makuil.-¿ Keniw timotajtowis itech motajkuilolmej ixneskayomej?	8
Chikuasen.- Ixnawatilis keniw tikijpias motajkuilolmej ixneskayomej	12

IXNEXTILIS

In tekit ton mochiwtiwits pamokakiskej in tajtow-
animej wan in altepeneminej ,kitemowa maj kixo-
lawilikan in tajtolmej nochi in takamej wan in
siwamej kampa kimatiskej ton mochiwtok tech in
toaltepet ,wan no ijkon in altepeneminej monelo-
skej techin in tekimej ne toaltepet kuetaxkuapan wan achi
ijswis in tekit kuak motenpalewiskej , ika
ijkon mo chijchiwa nijin ama ixnawatilisnen
tajkuilolmej ixneskayomej.

nijin amatajkuilol kinextia intekit ton kichiwa in taj-
towanimej nen altepet kuetaxkuapan tech nijin
amat kijtowa ken kichiwaskkej in takamej wan in
siwamej pa ika motenpalewiskej kuak akin kinekis kikuis
nin tajkuilolmej neskeyomej kase kejkelyot.

SE.-ġ TONIMEJ IN TAJKUILOLMEJ IXNESKAYOMEJ, WAN KIYEJ SEMIMONEKI MAJ SE KINIPIA?

In tajkuilolmej ixneskayomej techilia keniwtok se takat wan se siwat, ijkpon niman tikixmati wan tikmati akoni.

In tajtowanimej kisentiliawan kinkui in tajkuilolmej ixneskayomej wan ika kichiwas ni tekiw, kemej: kinilis in siwamej wan in takamej ton kualtia kichiwaskej pa ika mopalewiskej, nokualtia kichiwas tekimej kampa in chankamej mosentiliskej wan tajtaniskej teisa tapalewilil.

Maski in tajtowanimej kiplaskej in tajkuilolmej ixneskayomej nen siwamej wan in takamej, no kimatokej ke yejwan nin tekiw **techijpi- askej**, wan ijkon **amo wel akin mokalakis tech tonemilil wan kampa tikalyetokej.**

Tataman tajkuilolixneskayot:

kampa tichanyetokej

Tapawal ne tepostanojnotsaloni

Ichtakatajkuilol ne in tepostajkuiloloni

Toni toaxka

Kampa timopajtiaj wan ni tapawal ton ika ti ijkuioltokej.

Toixkopin

Ome.-ğtonimej in tajkuilolmej ixneskayomej ton kichiwa maj amo tepowkaitakan?

Sekin tajkuilolmej ixneskayomej kiniliaj ton kinyolkokowa wan kinyolmachililtiaj ton amo kinpowkaita in takamej wan in siwamej, ijkon miakej ika mokej kolwa wan ika paki.

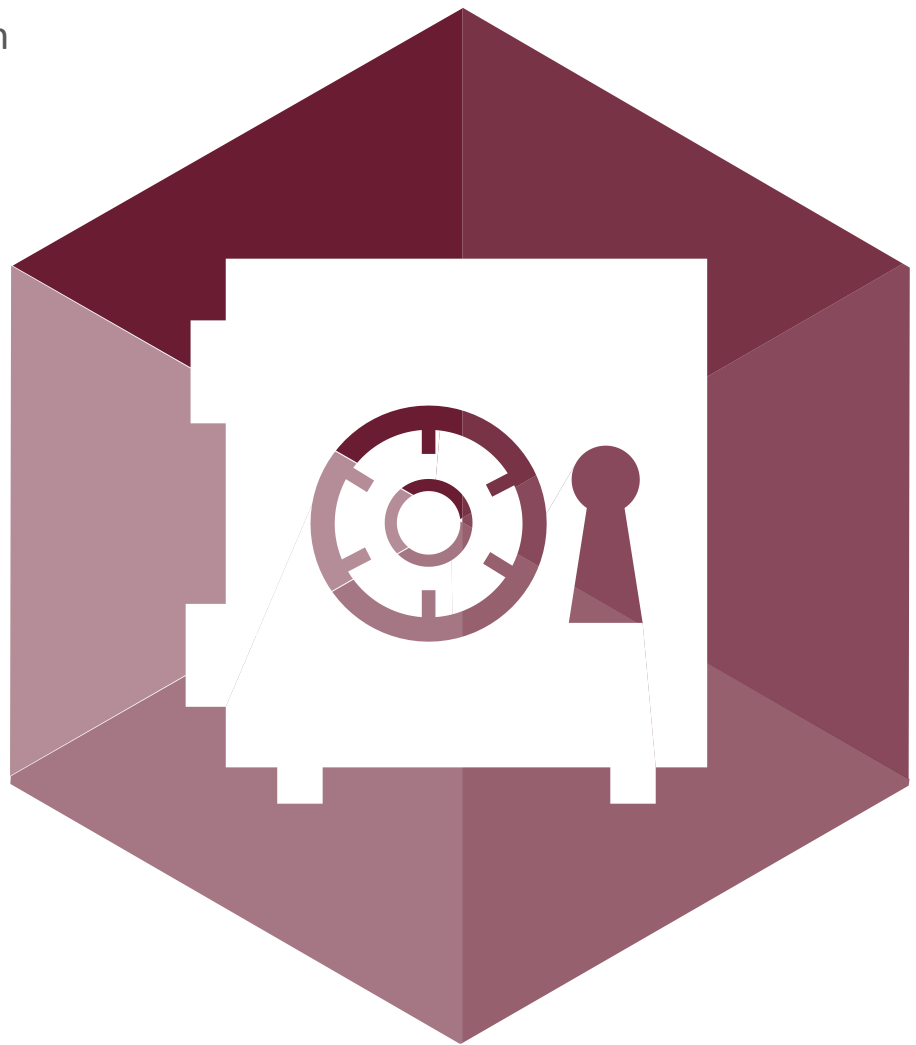
Kuak akin ika pakij, kualtia mokepa se takuejsolis keyej kamano kixelowa nen oksekin takamej wan ni chankawan, ijkon mokawa niselti wan ijkuak pewa ika mo kejkelowaj.

- Tataman tajkuilolmej ixneskayomej ton Kichiwa maj amo tepowkaitakan:
Kuak akin majsewal, kuak akin okse taman tanemilia, kuak akin okse ni teotsin, kuak akin yolpajsoliwi kani Neskayot wan kuak akin Kokoxkej.

Eyi.-ġ akon ni axka in tajkuilolmej ixneskayomej ?

Nochi in takamej wan siwamej nin axkan nin tajkuilolmej ixneskayomej ,wan maski kamano temaka nijin tajkuilolmej pa ika kichiwasej teisa tekit techin altepetanawatiloyanmej, yejwan kuali tajtaniskej ton kinchiwaltiaj nin tajkuilolmej ixneskayomej, wan ketan amoj ijkon ijkuiliwtokej kualtiaj kin yekchijchiwiliskej, wan noijkon kuak amo mokuijok ,kualtiaj motajtowiaj maj amo kin kuikanok nin tajkuilolmej ixneskayomej.

Nawi.-¿keniw mosentilia motajkuilolmej ixnexasoyomej?

In tajkuilolmej ixnexasoyomej ton in takamej wan in siwamej kimaka in altepetajtowanimej mosentilia sekosan, kampa kinyektalia pa ijkon amo sanakonia momakalakia.

TATAMAN PIALIS NEN TAJKUILOLMEJ IXNEXKAYOMEJ

NOCHIN NESIJ

In tajkuilolmej ixnexasoyomej nesiskej tech nochi in tanawatiloyanmej.

SEKINSA NESIJ

In tajkuilolmej ixnexasoyomej nesiskej kampa akin teisa kichiwa wan mokawa ijkuiliwtok, kampa motax-tawa, kampa nesi toni se kipa wan ijkon muita keniw mowikaj in altepeneminej.

SAYOJ SEKIN NESIJ

In tajkuilolmej ixnexasoyomej ton sekin kokoxkamej, kisas in tajtol keyej sekin nesiskej kuak sekin teisa yetok, wan ika in tajkuilolmej ixnexasoyomej kintemoskej.

KAMPA KINKUISKEJ WAN KINYEKTALISKJ

Makuil.-¿ keniw timotajtowis itech motajkuilol ixneskayot?

Yetokej nawi taman ken motajtowiskej in takamej wan siwamej ne nin tajkuilolmej neskeyomej.

Nijin nepalewilis kualtiaj mo chiwa kampa in tajtowanimej kitalia wan ompa maj se kinkalaki in amamej pa ijkon in altepetajtowanimej kipia ne kintajtowiskej nochin in ton kinekiskej.

Keniw se kalakis

A

Moyekchijchiwas

R

Kixpolos

C

Tatakamatis

O

Tajtowilis pa ika kitemoskej ni tajkuilol neskayomej.

Nochi in takamej wan in siwamej kualtia kintemoskej nin tajkuilolmej ixneskayomej wan wan amo akin welkintsakuilis, ijkon kixmatischej ken kualtiaj mokuis nijin amamej.

¿ TONI KUALTIAJ TIKTEMOS WAN TIKAJISIS TECHIN MOTAJKUILOL IXNESKAYOT?

¿Katiejwa no tajkuilol ixneskayot kipiaj?

¿Toni kinchiwaltiaj kuak kinsentilia?

¿Akoni kinkui no tajkuilol mej ixneskayomej?

¿ Akoni kualtiaj kitas no tajkuilolmej ixneskayomej wan toni kichiwaltiaj?

¿Toni ne notajkuilol ixneskayot iwan mo nelowa ka oksekin?

¿Kan kuikej no tajkuilolmej ixneskayomej?

NIKAN TIKITA KENIW KINKUI IN TAJKUILOL NESKAYOEMJ WAN TONIKAJ.

Kuak tajtani se tamachtapalewilil:

maj tiknemilikan kuak akin tajtani se tapalewilil wan amo ki maka, keyej kiliaj ke amo kimakasjej keyej kipolowa miak amaneskayomej.

nijin takamej wan siwamej kualtiaj tajtaniskej kiyej amo kimaka intapalewilil wan ijkon kitasjej ni tajkuilolmej neskayoemj toni poliw, wan ketan amo teypolowik, kualtia oksepa tajtanis wan in koyomej kuali kixejyekoskej.

Keniw se mo tajtowis pa in amayekchichiwalon

Kuak se motajtowis ejen kualtiaj kinyekchijchiwa in amamej kanpa nesi in tajkuilolmej ixneskayomej, nijin kuak amo kuali ijkuiliwtokej, kuak moixpata wan kuak amo nochi nesij tech in amat.

Keniw kualtiaj se tajtanis majkiyekchijchiwakan in tajkuilolmej ixneskayomej. Keman se amaixneskayot amo kuali ijkuiliwtok, nijin kamano taowijtiaz, keyej in amamej amo moajsi, kemej kuak se takat mo kalixpata wan amo tanawatiaz iwan in altepetajtow-animej, amo kualtiaj teisa kichiwas, wan tajtanis maj kiyekchijchilikan ni amawan, wan ijkon kemaj kualtia nochi kuali yetos ni tajkuilol ixneskayot.

Keniw se motajtowis majkixpolokan in tajkuilolmej ixneskayomej

Kuak se takat amo mokuujok ni tajkuilolmej ixneskayomej ,keyej semi miak wan ketan amoj mokuiskejok, kemaj kualtiaj maj mo ixpoloya ni tokaj techin teposmej nen tajtowanimej .

Kenw kualtiaj se tajtanis wan maj mo ixpoloya in tajkuilol neskayomej. Kuak se siwat wan no kualtiaj se takat aktokej tech se tapalewil nen tajtowanimej: se siwatsin ton amoj kipia ni takaw wan kimaka tapalewilil in tajtowanimej, wan ni okichpil kipia majtakti chikuiyi xiwitmej, in koyomej amo kimakajok in tomintsin, kualtiaj mokawaj ni tajkuilol ixneskayomej wan ijkon kipiaskoj pa okseki tapalewilmej sayojke no ijkon kualtia tajtani majkixpolokan kani tajkuilolmej ixneskayomej.

Keniw se motajtowis kuak amo se kenekis maj kuikan in tajkuilolmej ixneskayomej.

In takat wan no kualtia se siwat , kualtia kijos maj amo mokuikan ni tajkuilolmej ixneskayomej, kuak nijinkej moijkuilojkej wan amo kitajtanijkej kox kualtias. No ijkon in tajkuilolmej kin ixtaliskej maj amo kinkuikan kuak in takamej amo kenekiskej ,sayojke amo kinix- poloskej.

Keniw se tajtanis kuak amo se kenekis maj mokui in tajkuilolmej ixneskayomej.

Kuak se kichiwa se tajtanilis:

nijin kualtiaj mochiwa kuak se takat taxtawa teisa ton tawika tech in altepeka-limej, wan niman pewak kititanilia tajkuilolmej kanpa kiliaj ke kuiti ni tajkuilolmej, wan niman ajsi nichan achi tajkuilolmej wan kilia ken kualtias taxtawas achi ijsiwka wan ijkon miak taman kititanilia tech ni tepostajkuiloloni, in takat kualtia tanawatiaj maj amo tey kititanilikanok, sayoj ni tajkuilolmej ixneskayomej ijkon yetoskejok wan amo ixpoliwiskej.

Chikuasen.- ixnawatilis motajkuilolmej

Kuak temaka in tajkuilolmej ixneskayomej, moneki:

Maj onka kan mosentiliskej nochi in tajkuilolmej ixneskayomej.

Ka chikawalis wan amo chikawalis tonmoneki momatis .

Toni kualtia panos kuak temakaj in ne in tajkuilolmej ixneskayomej.

Toni kualtia panos kuak amo se temakaj wan amo IW TOK IN TAJKUILOLMEJ IXNESKAYOMEJ.

Keniw kualtia se motajtowis pa se yetos ,se KIYEKIJKUILOS, SE ixpoliwis wan se kijos keman ejen wan keman amo mokuis in tajtolmej ixneskayomej.

keniw tikijpias ixneskayomej.

In Mexko Nechikolis Kanpa Kipiaj Nochi In Tajkuilolmej Ixneskayomej Taiznawatiaj Keniw Tikijpias Nijin Tajkuilolmej Techin Tepostajkuilolnotsaloni.

Xikita ken kualtia se temakas in tajkuilolmej ixneskayomej techin tepostajkuilolnotsaloni.

Xikita akoni kitas mo tajkuilolmej ixneskayomej kualtiaj nochin wan no kualtia se kixpejpena techin tepostajkuilolnotsaloni.

Amo keman xitemaka in tajkuilol pa ika ti kalakis techin in tepostajkuilolnotsaloni.

Amo xitema ton amo tik neki maj momati

Xinankili sayoj akin tikixmatok.

Akin amo tikixmati wan kineki xitajkuilowili, amo xinankili.

Xipajti motepostajkuilolnotsaloni.